

laant 10 Mill., skulde man atter komme til Lovgivningsmagten for paa ny at faa Tilladelse til at udstede flere Obligationer, man vilde sætte Punktum ved 10 Mill. og sige, at der kunde man sige Stop, hvis Lovgivningsmagten fandt, at det vilde være det rigtige. Den anden Bestemmelse, man har taget ud, var den, at man havde delt Foreningen i 2 Afdelinger, af hvilke een kun kunde give Laan indtil 15,000 Kr., det var en Slags Serie for sig med solidarist Ansvarlighed for sig, saaledes at de imaa industrielle Anlæg ikke kom til at staa solidarist ansvarlige med de store Fabrikker. Det, mente man, var en sund Tanke, men det er gaaet ud, og i Stedet for har man i § 1 under Litra b. faaet den Bestemmelse, som der er talt saa meget om, at der ved Burderingerne kun kan tages Hensyn til Ejendommens Grund med mulig tilstedeværende Vandkraft, Bygninger og Kraftmaskiner, men ikke til Maskiner eller Inventariedeles, der alene ere bestemte til den særlige i Ejendommen drevne Industri eller til det større eller mindre Udbytte, det maatte antages at give. Derfor det er Tilfældet, som det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (C. Hage) udtalte, at naar denne Bestemmelse for Burderingsmændene skal holdes, saa vilde man ikke kunne faa Laan f. Eks. i Møller og Teglværker, og man kunde jo supplere det med andre Virksomheder, f. Eks. Jærnstøberier og Maskinfabrikker, eller Grøntværker, som vi f. Eks. have dem paa Bornholm, saa ved jeg i Grunden ikke, om de industridrivende ere bedre stillede, end de have været for, thi de kunne ogsaa faa Laan i de bestaaende Kreditforeninger i deres Ejendomme, naar man ikke tager Hensyn til Maskiner, Indretninger eller industrielle Anlæg, der drives i dem (Modsigelse af C. Hage). Er det ikke Tilfældet? Det ved jeg dog lidt Bested om som Repræsentant i Landets største Kreditforening. Men jeg vil dog ogsaa bemærke, at Landmandsbankens Hypotekafdeling ogsaa har Prioriteter i industrielle Anlæg, hvor den ikke alene har Pant i Bygninger men ogsaa i Maskiner, det ved jeg ogsaa Bested om, men disse Laan ere ganske vist saa smaa, at det er vanskeligt for industrielle Anlæg at faa ny Laan, og denne Kreditforening skulde netop bøde derpaa, saaledes at de kunde faa større Laan igennem en saadan Kreditforening, end de ellers kunne faa. Naar der i Lovforlaget staar, at der kun maa tages Hensyn til Ejendommens Grundværdi, hvorledes vil man saa f. Eks. stille sig lige over for en Gartner, der driver et Stykke Jord som et Slags industrielt Anlæg? Tænker man sig

f. Eks. en Gartner i Nærheden af København, hvor en lille Blet Jord maaste kan være en Mill. værd, medens den kun er nogle Tusend Kr. værd paa Landet, og tager man kun Hensyn til Ejendommens Grund, efter hvad den er værd som et Stykke Agerjord lidt længere ude, saa vil Manden ikke faa meget laant, eller skal man tage Hensyn til Grunden, efter den Værdi, der har som industrielt Anlæg? Det er jeg ikke klar over, men jeg nærer min Tvivl om, at den Bestemmelse, her er kommen ind, skulde være bedre eller mere betryggende end det, som Tinget vedtog sidst. Jeg savner navnlig disse Bestemmelser om de 2 Afdelinger og om, at naar man havde udlånt 10 Mill., skulde man standse, hvis man ikke fik Lovgivningsmagtens Tilladelse til paa ny at udstede flere Obligationer, ligesom ogsaa den Bestemmelse, der, saa vidt jeg mindes, gik ud paa, at man ikke kunde sætte Laan i industrielle Anlæg, med mindre de havde været drevne et Par Aar, saa at det var en Industri, der gik saaledes, at der var en nogenlunde antagelig Sikkerhed for, at en saadan Bedrift var sund og nogenlunde kunde bære sig. Jeg er som sagt ikke fri for Betæneligheder ved dette Lovforslag, men jeg antager, at det vil blive nærmere prøvet i et Udvalg. Jeg erkender, at der er Trang for disse industrielle Anlæg til at faa Udgang til større Laan, og det vil jeg gerne være med til at skaffe dem, naar man kunde gøre det under en saadan Form, at de Betæneligheder forsvinde, der have været fremme, om at man let faar et Papir paa Markedet, der svækker vor Kredit i Udlandet for samtlige Obligationer, og at man derved kommer til for meget at styrke Toldbeskyttelsen i Landet, idet Industrikerne, naar man først har givet en saadan Udgang til Laan, bagefter skulde kunne paaberaabe sig, at hvis man nedsetter Toldbeskyttelsen, gør man disse industrielle Anlæg Fortræd, og at de have moralsk Berettigelse til at faa den opretholdt, idet man gennem Lovgivningsmagten har givet Tilladelse til at oprette denne Kreditforening, der har sat Laan i deres Ejendomme, og at de ellers vilde risikere at faa store Tab.

Judenrigsministeren (Sugers Lev):

Over for det, som det ærede Medlem har udtalt, skal jeg tillade mig to Bemærkninger. Den ene er, at jeg rigtignok maa anse det for absolut heldigt, at man har taget denne Bestemmelse ud, at Foreningen kun maa gaa op til 10 Mill. Kr., det vil sige, at Loven skal gaa ud paa, at Foreningen kun maa have Udlaan til 10 Mill. Kr., og saa skal